

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/22/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618202067
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2618202067.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Michala Novotného v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. P., nar. XX. Y. XXXX, bytom u matky, zast. procesným opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: matky - P. F., nar. XX. U. XXXX, bytom L. A. XXXX/XX, X. - X. a otca - G. P., nar. XX. T. XXXX, bytom S. U. XXXX/XX, X. - X., o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Senica zo 16. októbra 2018 č. k. 10P/47/2018-40 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 10P/47/2018-40 súd prvej inštancie zvýšil výživné otca na maloletú X. P., nar. XX.X.XXXX zo sumy 70 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), rozhodol, že týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 3P/7/2016-19 zo dňa 31.3.2016 v časti výživného na maloletú (výrok II.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne podľa ust. § 62 ods. 1, 2 a 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 až 3 ZoR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „ZoR“) a § 52 C.m.p. (zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení účinnom od 1. júla 2016, ďalej len „C.m.p.“).

3. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že naposledy bolo o výživnom otca na maloletú X. rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 3P 7/2016-19 zo dňa 31.3.2016, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej zveril mal. X. do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil výživné vo výške 70 eur mesačne. V čase tohto rozhodovania bola matka zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 935,09 eur a otec bol zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom 480 eur + prémie 100 eur brutto.

4. V čase podania návrhu matky, t.j. v čase rozhodovania súdu v tomto konaní bolo zistené, že matka žije v spoločnej domácnosti so svojim partnerom a mal. X. v byte, ktorého je podielovou spoluvlastníčkou v 1/2-ici. Nemá inú vyživovaciu povinnosť. Jej partner má príjem 1.200 eur mesačne a jednu vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu, na ktoré platí výživné v sume 180 eur mesačne. Matka spláca úvery mesačne v splátkach po 50,23 eur a 70,23 eur. Matkin partner spláca úver na kúpu bytu v sume 50.000 eur v splátkach po 250 eur.

5. Matka mesačne platí poisťku v sume 20,81 eur, televíziu a internet v sume 27,14 eur, notebook v sume 30,74 eur. Výdavky spojené s bývaním vyčíslila na 137 eur, elektrina 25 eur, plyn 13 eur štvrťročne, TV 4,64 eur. Výdavky na maloletú matku vyčíslila ďalej 10 eur družina, 20 eur obedy, 30 eur triednej učiteľke na pomôcky, asi 250 eur nákup potrieb do školy. Mal. X. je zdravá, nosí okuliare. Otec je v hmotnej núdzi, poberá dávky vo výške 117,40 eur mesačne, zúčastňuje sa aktívnych prác. Žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou v 3-izbovom byte, ktorej prispieva na nájom, energie, plyn, odvoz komunálneho odpadu, stravu, okrem toho si plní vyživovaciu povinnosť k maloletej X. v sume 70 eur mesačne. Pri výkone styku s maloletou jej kúpi oblečenie. Nad rámec výživného zaplatil maloletej lieky, ktoré užívala, keď bola chorá a v jeho starostlivosti. Naposledy bol zamestnaný do februára 2016 v X. do dobu určitú, uplynutím času pracovný pomer skončil. Od februára 2016 je dobrovoľne nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, od februára 2018 poberá dávky v hmotnej núdzi v sume 117,40 eur. Privyrába si brigádami so zárobkom v sume cca 100 eur. Pracovnú ponuku v oblasti logistiky odmietol kvôli ťažkostiam s očami, čo relevantne nepreukázal. Od februára 2018 otcovi ponúkli prácu dvakrát, ponuky odmietol. Otec si prácu aktívne nehľadá, pozerá možnosti zamestnania elektronicky, ale z vlastnej vôle sa nezúčastňuje pohovorov, čaká na ponuku z úradu práce. Finančne mu vypomáha matka.

6. Procesný opatrovník navrhol zvýšiť otcovi výživné primerane pomerom a zárobkovým možnostiam a schopnosťami oboch rodičov, s prihliadnutím na vek a potreby maloletého dieťaťa. Zo správy úradu práce mal súd preukázané, že matka poberá prídavky na dieťa vo výške 23,68 eur mesačne a otec dávky v hmotnej núdzi vo výške 117,40 eur mesačne. Zo správy zamestnávateľa matky spoločnosti P. W. X., s.r.o. mal súd preukázaný priemerný čistý mesačný príjem matky v sume 834,09 eur.

7. Z takto vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že návrh matky na zvýšenie výživného na mal. X. bol čiastočne dôvodný, nakoľko od ostatného rozhodovania o výživnom v roku 2016 došlo k zmene pomerov na strane maloletej. Mal. X. je staršia, nastúpila do základnej školy, čím vzrástli aj výdavky spojené so školskými a mimoškolskými aktivitami, ktoré matka vyčíslila sumou 10 eur družina, 20 eur obedy, 30 eur školské pomôcky, 250 eur nákup školskej výbavy. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, matka žije spolu s partnerom a maloletou X. v spoločnej domácnosti v byte v ich osobnom vlastníctve. Matka ako aj jej partner majú výdavky spojené s kúpou a rekonštrukciou bývania, matka inú vyživovaciu povinnosť nemá, jej partner má vyživovaciu povinnosť, keď platí výživné na svoje dieťa v sume 180 eur mesačne. Matka je zamestnaná s čistým mesačným príjmom cca vo výške 834,09 eur, poberá prídavky na maloletú v sume 23,68 eur a výživné od otca maloletej v sume 70 eur. Od ostatného rozhodovania o výživnom sa príjem matky znížil cca o 100 eur. Pokiaľ ide o osobné pomery otca, tento žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, nemá inú vyživovaciu povinnosť. Otec je od februára 2016 nezamestnaný, poberá dávky v hmotnej núdzi v sume 117,40 eur, privyrába si brigádami so zárobkom cca 100 eur mesačne, plní si vyživovaciu povinnosť k maloletej v sume 70 eur mesačne. Súd prvej inštancie zohľadnil aj laxný prístup otca, ktorý si aktívne nehľadá zamestnanie, predloženú pracovnú ponuku odmietol z dôvodu, ktorý nepreukázal relevantným spôsobom.

8. S poukazom na vyššie uvedené, najmä na zmenu pomerov na strane maloletej, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. X. zo sumy 70 eur na sumu 100 eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Výšku výživného súd považoval za primeranú nielen odôvodneným potrebám dieťaťa vzhľadom na jeho vek, ale i zárobkovým možnostiam a schopnosťami rodičov.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie otec s návrhom na zmenu tak, aby súd návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletú X. zamietol. Otec považuje pôvodne určené výživné v sume 70 eur mesačne za primerané a dostačujúce, vzhľadom na vek a zdravotný stav maloletej. Poukazuje na zmenu pomerov na jeho strane od posledného určenia vyživovacej povinnosti, keď v súčasnej dobe poberá len dávky v hmotnej núdzi v sume 117,40 eur. Potrebuje finančnú rezervu aj na čas, kedy je maloletá v jeho starostlivosti. Poukazuje na nepomer medzi príjmami do domácnosti matky, ktoré spolu s príjmom partnera matky činia dovedna sumu 1.850 eur, príjem do domácnosti otca činí len príjem vo výške 800 eur. Tetovania matky, vysoký úver, elektrickú kefkú pre maloletú, splácanie notebooku považuje za nadštandardný spôsob života matky. Otec špecifikoval mesačné výdavky, na

ktorých sa spolu s jeho matkou podieľa a to 156,87 eur nájomné, 46,01 eur štvrťročne plyn, 20 eur mesačne električka, 51,98 eur ročne poplatok za komunálny odpad, 43 eur ročne poistenie majetku, 13,88 eur ročne daň z bytu, 4,65 eur mesačne televízia. Rovnako poukazuje na nedostatočnú komunikáciu s matkou formou sms správ, ktoré sú spolplatňované, na rozdiel od komunikácie cez sociálne siete. Auto, ktoré využíva bolo ohodnotené na sumu 500 eur, cigarety si balí sám a je len príležitostný fajčiar.

11. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá poukazuje na to, že jej čistý mesačný príjem je v sume 650 eur, rodinné prídavky vo výške 23,68 eur a výživné pre maloletú vo výške 70 eur. Príjem, ktorý uviedol zamestnávateľ je príjem zohľadňujúci letný bonus, príplatok za služobné cesty a nadčasy. Podľa názoru matky má otec aj ďalšie príjmy, ktoré nechce priznať v snahe vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Za ostatné tri roky otec neprispel na výživu maloletej nad rámec výživného. Pred narodením maloletej otec často striedal zamestnania, v žiadnom zamestnaní nevydržal dlhšie, k zmene nedošlo ani po narodení maloletej. Otec celý život žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, nikdy nebol nútený zabezpečiť si živobytie a náklady s ním spojené, ktoré vždy a až doposiaľ znášali jeho rodičia, aktuálne jeho matka. Otec je zdravý, schopný pracovať a maloletá nemôže doplácať na jeho neaktívny prístup k práci. Dôvod, prečo si nehľadá prácu, teda problémy s priestorovým videním nijako nepreukázal, očnému lekárovi nikdy nenavštívil.

12. Procesný opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril tak, že so zvýšením výživného pre maloletú súhlasí, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, v záujme maloletej. Otec si aktívne prácu nehľadá, čaká na vyhovujúce ponuky úradu práce. Dobrovoľne sa nezúčastňuje pracovných pohovorov.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou - otcom maloletého dieťaťa (§ 355 a § 357 C.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), pretože konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p.), pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

14. Pokiaľ ide o zisťovanie rozhodujúcich skutočností právne významných pre posúdenie dôvodnosti návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletú treba uviesť, že súd prvej inštancie v tomto smere vykonal adekvátne dokazovanie zamerané na zistenie ako zárobkových a majetkových pomerov rodičov, tak aj odôvodnených potrieb maloletej X., skutkové zistenia na základe vykonaného dokazovania dôsledne vyhodnotil, svoje rozhodnutie aj náležite v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil. Keďže sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. dodáva:

15. Predmetom prvoinštančného konania pod sp. zn. 10P/47/2018 bol návrh navrhovateľky - matky maloletej X. na zvýšenie vyživovacej povinnosti z ostatne určeného sumou 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na odvolacie dôvody otca je preskúmanie správnosti a postupu súdu prvej inštancie, ktorým návrhu matky čiastočne vyhovel a zaviazal otca na platenie zvýšeného výživného pre maloletú X. v sume 100 eur mesačne.

16. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

17. Tým, že predmetom konania v danej veci je zmena rozhodnutia o výživnom na maloleté dieťa, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody majúce za následok zmenu rozhodnutia o výživnom. Za takéto v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba považovať zmenu pomerov, či už na strane rodičov alebo maloletých detí, musí ísť pritom o podstatnú zmenu pomerov. Úlohou súdu pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom, v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené

potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. S poukazom na uvedené kritériá rozhodné pre určovanie výživného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav tým, že svoje dokazovanie zamerlal na zisťovanie rozhodujúcich skutočností podstatných pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného z hľadiska súčasných odôvodnených potrieb maloletej X., ako aj z hľadiska schopností a možností rodičov, na výživu ktorých sú maloleté deti plne odkázané a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného na maloletú, t.j. v čase rozhodovania Okresného súdu Senica rozsudkom č.k. 3P/7/2016-19 zo dňa 31. marca 2016. Vychádzajúc z okolností zistených vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodovania o výživnom došlo na strane maloletej X. k zmene pomerov v rozsahu, ktoré bolo potrebné premietnuť do výšky výživného a to práve jeho zvýšením.

19. Odvolací súd poukazuje na to, že k inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahrňuje zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

20. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Konkrétna výška výživného je teda ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávnenej, jednak na strane výživou povinnej osoby. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu, pričom sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Na strane povinnej osoby sa skúmajú jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet vyživovaných osôb, výška takéhoto výživného a pod.

22. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných

rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

23. Z obsahu spisu, ako aj priloženého spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 3P/7/2016 vyplýva, že naposledy bolo výživné na maloletú X. určené rozsudkom č.k. 3P/7/2016-19 zo dňa 31. marca 2016, právoplatným dňa 19. apríla 2016, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bola maloletá X. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je povinná zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach a otcovi bola uložená povinnosť platiť na jej výživu 70 eur mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od 1. marca 2016. Zročné výživné od 1. marca 2016 do 31. marca 2016 súd otca zaviazal zaplatiť do 7. apríla 2016 k rukám matky.

24. V čase ostatnej úpravy bol otec zamestnaný s mesačným príjmom 480 eur brutto + prémie vo výške 100 eur brutto. Matka bola v tom čase zamestnaná s mesačným príjmom 935,09 netto. Maloletá X. mala v čase ostatnej úpravy 3 roky a 7 mesiacov, navštevovala materskú školu. Výdavky matky predstavovali stravné v materskej škole 12,50 eur mesačne a školné vo výške 25 eur, s maloletou nemala matka zvýšené výdavky, maloletá bola zdravá.

25. Oproti ostatnej úprave uvedenej vyššie, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o návrhu matky na zvýšenie výživného v tomto konaní preukázateľne došlo k zmene pomerov na strane maloletej X., rovnako tak k zmene pomerov na strane otca, avšak jeho vlastným pričinením bez objektívnych dôvodov. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane maloletej, v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie (t.j. ku dňu 18. októbra 2018) mala maloletá X. 6 rokov aj 4 mesiace, nastúpila do 1. ročníka základnej školy, s čím sú neodmysliteľne spojené i vyššie výdavky tak na školské potreby a aktivity, ako aj mimoškolské aktivity, ošatenie, obuv vzhľadom na to, že maloletá je o takmer 3 roky staršia. Matka poukázala aj na zdravotné ťažkosti maloletej so zrakom, keď je potrebné navštevovať s ňou očnému lekárovi a s tým súvisiacu potrebu zakúpiť okuliare, náklady ktoré znášala doposiaľ matka maloletej. Matka vyčíslila mesačné výdavky spojené so starostlivosťou nasledovne: 10 eur družina, 20 eur obedy, 30 eur školské pomôcky, 250 eur nákup školskej výbavy, výdavky spojené s kúpou okuliarov.

26. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane otca, tento v čase rozhodovania súdu prvej inštancie v tejto veci nebol zamestnaný, evidovaný na príslušnom úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Otec poberal dávky v hmotnej núdzi vo výške 117,40 eur, mesačne si privyrábal brigádami, z čoho mu pribudol príjem vo výške cca 100 eur. Otec žije spolu so svojou matkou v spoločnej domácnosti, kde sa podieľa na financovaní chodu domácnosti. Vyživovaciú povinnosť si plní v rozsahu ostatnej úpravy, a to sumou 70 eur mesačne.

27. Otec tak počas konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolaní, namietal to, že oproti ostatnej úprave došlo k zmene pomerov na jeho strane tým, že poberá dávku v hmotnej núdzi a nepracuje. V odvolaní poukázal v podstate na tie isté skutočnosti, ktoré uviedol už v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom odvolací súd nepovažuje uvedené argumenty za dôvodné. Odvolací súd dáva otcovi maloletej do pozornosti a zdôrazňuje, že k situácii, v akej sa nachádza v súčasnosti, kedy jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi a občasný príjem z brigády došlo práve jeho konaním, kedy opakovane odmietol ponuky z úradu práce s poukazom na zdravotné ťažkosti s videním, ktoré súdu nijakým relevantným spôsobom nepreukázal. Práve naopak, otec sám uviedol, že si aktívne prácu nehľadá, pracovných pohovorov sa dobrovoľne nezúčastňuje a čaká na vhodnú pracovnú ponuku z úradu práce. Z toho možno konštatovať len to, že súčasné pomery na strane otca, o ktoré sa pričínil sám, nemôžu byť na ťarchu plnenia si zákonnej vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére. Objektívnu možnosť plniť si vyživovaciú povinnosť v zvýšenom rozsahu 100 eur nezavinila maloletá, práve naopak, pričínil sa o to sám otec ľahostajným prístupom k hľadaniu si zamestnania. Povinný rodič má totižto povinnosť počínať si tak, aby svojim konaním nebola ohrozená výživa dieťaťa, vychádzajúc z tej skutočnosti, že záujem dieťaťa je záujmom prvoradým, ktorý je v každom prípade nadriadený záujmu povinného rodiča. V konaní nebolo preukázané a otcom ani tvrdené, že by na jeho strane existovali také objektívne okolnosti, ktoré by mu bránili zamestnať sa. Otec neverbalizoval nedostatok kvalifikácie, zdravotné

ťažkosti nepreukázal, rovnako i žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by mohol odvolací súd vyhodnotiť ako prekážku nájsť si riadnu prácu a plniť si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť.

28. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe má vo všeobecnosti výživné zo strany výživou povinného rodiča predstavovať 20 % až 30 % zo sumy jeho čistého príjmu. V prípade, že by súd vychádzal z príjmu otca spolu v sume 217,40 eur (spolu dávka v hmotnej núdzi 117,40 eur + príjem z brigády 100 eur), rozmedzie 20 % až 30 % jeho príjmu by predstavovalo 43,48 eur až 65,22 eur. Tu ale treba zdôrazniť a bezpodmienečne vziať do úvahy významnú skutočnosť, že otec je schopný riadne sa zamestnať, dosahovať vyšší príjem, čím by si svoju vyživovaciu povinnosť mohol bez akýchkoľvek ťažkostí plniť riadne. Nemôže byť na ujmu maloletej, keď sa otec ako povinný rodič pasívne stavia k zabezpečeniu si riadneho zamestnania. Tu treba poukázať na to, že matka maloletej X. si svoju vyživovaciu povinnosť plní aj svojou osobnou starostlivosťou, keď maloletej poskytuje bývanie, stravu, zabezpečuje chod domácnosti, rovnako tak dohliada na plnenie si školských ako aj mimoškolských aktivít maloletej, zabezpečuje zdravotnú starostlivosť. Každý rodič bez akéhokoľvek upomínania súdom, vzhľadom na rozumovú vyspelosť si má byť vedomý svojej povinnosti starať sa o výchovu a výživu svojho dieťaťa počnúc jeho narodením a to až do času, kým nie je schopné žiť sa samo.

29. Je zrejmé, že objektivizovať vyživovaciu povinnosť nie je možné, práve preto je potrebné vychádzať z už vyššie spomenutého rozmedzia 20 % až 30 % čistého príjmu povinného rodiča. V odôvodnených prípadoch nie je vylúčené, aby bolo výživné určené aj mimo tohto rámca, musí však ísť o taký prípad, kedy prekročenie tohto rozmedzia odôvodňujú výnimočné skutočnosti (napr. či už objektívne zhoršená možnosť dosahovať príjem, alebo nadštandardne vysoké príjmy rodiča). Vybočenie z tohto rámca však musí mať bezpodmienečne podklad vo vykonanom dokazovaní. Podkladom pre prekročenie hranice 30 % čistého príjmu povinného rodiča v tomto prípade bola neodôvodnená dobrovoľná nezamestnanosť povinného rodiča, otca, bez preukázania objektívnych dôvodov ktoré by mu bránili zamestnať sa.

30. V súvislosti s odvolacími námietkami otca poukazujúcimi na rozdiel medzi príjmami matky do jej domácnosti a príjmami do domácnosti otca odvolací súd poukazuje na to, že samotná skutočnosť, že jeden rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti má vyšší príjem ako povinný rodič samo o sebe nemôže zakladať domnienku, že vyšším príjmom zbavuje povinného rodiča plnenia si svojej zákonnej povinnosti vyživovať svoje dieťa, eventuálne zníženia vyživovacej povinnosti. Vyšší príjem môže byť totižto následkom vyššieho vzdelania, zvýšenej snahy pracovať, neustáleho vzdelávania sa ako i ďalších skutočností v konečnom dôsledku sledujúcich jediný cieľ, a to zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa. Preto by bolo nespravodlivé, aby snaha a úsilie jedného rodiča bola dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti druhého rodiča (resp. zamietnutia návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa), najmä ak ten osobnú snahu nevyvíja. Okrem toho matka, ako rodič, ktorému bolo dieťa zverené sa o maloletú X. osobne stará, zabezpečuje jej bytové potreby, čím si vyživovaciu povinnosť plní aj takýmto naturálnym spôsobom.

31. Záverom odvolací súd poukazuje na to, že konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré má sledovať najlepší záujem maloletého dieťaťa tak ako to vyplýva z čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého „Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.“

32. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo na strane maloletej X. k podstatnej zmene pomerov rozvedených v odôvodnení vyššie, zároveň však došlo k zmene pomerov na strane otca, ktoré si ale zapríčinil otec sám svojim ľahostajným prístupom k hľadaniu si zamestnania, čo nemôže byť na úkor výživy maloletej. Táto zmena pomerov potom odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výživnom pre maloletú X., z ktorého dôvodu potom súd prvej inštancie správne návrhu matky čiastočne vyhovel (keď matkou požadované zvýšenie výživného na sumu 150 eur zvýšil na sumu 100 eur) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

33. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 C.m.p.

34. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).